

УДК 616-053.34+378.147

DOI 10.11603/m.2414-5998.2023.1.13819

О. П. ВолосовецьORCID <https://orcid.org/0000-0001-7246-0768>

Scopus Author ID 57204219098

І. О. ЛогіноваORCID <https://orcid.org/0000-0001-9903-7011>**С. П. Кривопустов**ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8561-0710>

ResearcherID AAD-1339-2020

Scopus Author ID 57202620713

О. В. МозирськаORCID <https://orcid.org/0000-0001-9936-8304>

ResearcherID ABA-2634-2021

Scopus Author ID 57218346722

О. Ф. ЧернійORCID <https://orcid.org/0000-0003-2034-2115>**Т. І. Шевцова**ORCID <https://orcid.org/0000-0003-1884-5987>**Л. М. Гелескул**ORCID <https://orcid.org/0000-0001-8394-3116>*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, Київ***ДОСВІД СТВОРЕННЯ ВИБІРКОВОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ОСНОВИ НЕОНАТОЛОГІЇ» ДЛЯ ПІДГОТОВКИ МАГІСТРІВ ЗІ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ 222 «МЕДИЦИНА» ТА 228 «ПЕДІАТРІЯ»****О. Р. Volosovets, I. O. Loginova, S. P. Kryvopustov, O. V. Mozyrska, O. F. Chernii, T. I. Shevtsova, L. M. Helescul***Bogomolets National Medical University***THE EXPERIENCE OF CREATING THE SELECTIVE DISCIPLINE “BASIC OF NEONATOLOGY” FOR THE TRAINING OF MASTERS IN THE SPECIALTY 222 “MEDICINE” AND 228 “PEDIATRICS”**

Анотація. У статті представлений досвід опорної кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця щодо розробки та впровадження у навчальний процес методичного забезпечення вибіркової дисципліни ВБ 5.1 «Основи неонатології» для студентів медичних факультетів закладів вищої медичної освіти 5-го року навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», кваліфікації «Лікар», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина» та ВК 5.8 «Основи неонатології» – спеціальності 228 «Педіатрія». У програмі вибіркової дисципліни «Основи неонатології» заплановані 10 тем, що відображають найбільш актуальні питання неонатології.

Розроблена програма та силабус вибіркової дисципліни «Основи неонатології» відповідають стандартам вищої освіти і навчальному плану підготовки магістрів медицини та магістрів педіатрії й базуються на такій її структурі: загальна кількість годин – 90, з них практичні заняття – 30 год, самостійна робота – 60 год. Вид контролю: диференційний залік.

При оцінюванні знань студентів ми застосовували стандартизовані методи контролю, такі, як: тестування, робота із стандартною медичною документацією, структуровані письмові роботи, стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок.

Викладання у навчальному курсі вибіркової дисципліни «Основи неонатології» має сприяти розширенню і поглибленню знань майбутніх сімейних лікарів та педіатрів щодо особливостей перебігу захворювань у неонатальному періоді, оцінки най-

© О. П. Волосовець, І. О. Логінова, С. П. Кривопустов та ін.

більш поширених симптомів і синдромів, які спостерігаються при патології різних органів та систем у новонародженої дитини, удосконаленню компетентностей щодо надання невідкладної допомоги новонародженим.

Ключові слова: основи неонатології; освітня програма; вибіркова дисципліна.

Abstract. The article presents the experience of the reference Department of Pediatrics No. 2 of the Bogomolets National Medical University regarding the development and introduction into the educational process of methodical support of the selective discipline of the ББ 5.1. “Basics of neonatology” for students of medical faculties of institutions of higher medical education of the 5th year of study at the educational and qualification level “master”, qualification “doctor”, field of knowledge 22 “Health care”, specialty 222 “Medicine” and ББ 5.2. “Basics of neonatology” – specialty 228 “Pediatrics”. The following 10 topics are planned in the program of the optional discipline “Basics of neonatology”, which reflect the most relevant issues of neonatology.

The developed program and syllabus of the optional discipline “Basics of neonatology” meet the standards of higher education and the curriculum for training masters of medicine and masters of pediatrics and are based on the following structure: the total number of hours – 90, of which practical classes – 30 hours, independent work – 60 hours. Type of control: differential test.

When assessing students’ knowledge, we used standardized methods of control, namely: testing, work with standard medical documentation, structured written works, standardized control of practical skills according to the implementation method.

Teaching in the selective discipline “Basics of neonatology” should contribute to the expansion and deepening of the knowledge of future family doctors and pediatricians regarding the peculiarities of the course of diseases in the neonatal period, the assessment of the most common symptoms and syndromes observed in the pathology of various organs and systems in a newborn child, and the improvement of competencies regarding the provision of emergency care to newborns.

Key words: basics of neonatology; educational program; selective discipline.

Вступ. Захворюваність та поширеність хвороб серед дитячого населення, рівень малюкової, неонатальної та перинатальної смертності в Україні протягом останніх років є вищими за показники країн ЄС на тлі суттєвого зменшення народжуваності, що зумовлено триваючою пандемією та війною.

Так, за даними Ю. Г. Антипкіна (2020), кожна 11 новонароджена дитина має порушення у стані здоров’я, що веде до зростання кількості дітей з інвалідністю [4]. У той же час серед дітей України, за нашими даними, за останні десятиріччя удвічі зросла кількість вроджених вад розвитку та новоутворень [5].

У цілому саме неонатальний період є найбільш складним у житті дитини, що підтверджують більш високі показники захворюваності та смертності в цей час у порівнянні з іншими періодами дитячого віку. Так, за даними ВООЗ, у 2020 р. померло 5 млн дітей у віці до 5 років, майже половина з цих дітей померла на першому місяці життя [7]. Ускладнення, пов’язані з передчасним народженням, є основною причиною смерті близько 1 млн дітей до 5 років [6].

Кількість дітей, народжених передчасно, продовжує зростати. Так, за даними Центру медичної статистики МОЗ України, із загального числа дітей, народжених живими, недоношеними у 2021 р. народилися 14 787 дітей, або 5,68 %. З числа народжених мертвими недоношені складають 1151 випадок, або 67,1 %. Захворюваність недоношених дітей суттєво перевищує захворюваність доношених дітей у 5,3 раза (835,6 % проти 158,49 % відповідно). Немовлята з дуже низькою масою тіла при народженні менше 1500 г (включно з народжени-

ми вагою менше 500 г) складають 0,96 % від числа живонароджених, або 2524 немовлят [1].

Певною мірою зазначені показники можуть бути знижені шляхом досягнення належної кваліфікації дитячих та сімейних лікарів, впровадження у практику роботи сучасних перинатальних центрів новітніх лікувально-діагностичних технологій, забезпечення належного доступу жінкам і новонародженим до невідкладної медичної допомоги.

Ефективним шляхом зменшення дитячих втрат в Україні протягом останнього десятиріччя стало впровадження сучасних перинатальних технологій для запобігання патологічним станам у породілей та немовлят з екстремально низькою та дуже низькою масою тіла, продовження створення і відновлення мережі перинатальних центрів та належних умов для безпечних пологів у регіонах країни за допомогою міжнародної допомоги, своєчасної діагностики і лікування станів, що виникають у перинатальному періоді, та вроджених вад розвитку.

Саме тому знання особливостей перебігу патологічних станів новонароджених є невід’ємною частиною знань, якими повинен володіти фахівець, передусім педіатр та сімейний лікар.

Усе вищезазначене вимагає якісної підготовки майбутніх лікарів з питань діагностики та лікування захворювань новонароджених дітей, особливо надання їм невідкладної допомоги при критичних станах, що і обумовило у 2022 р. відповідне рішення Центральної методичної комісії Національного медичного університету імені О. О. Богомольця (далі – НМУ) з педіатричних дисциплін та за спеціальністю «Педіатрія» щодо запровадження викладання на 5 курсі для студентів медичних факульте-

тів НМУ (як зі спеціальності 222 «Медицина», так і 228 «Педіатрія») вибіркової дисципліни «Основи неонатології».

Мета статті – представити досвід опорної кафедри педіатрії № 2 Національного медичного університету імені О. О. Богомольця щодо розробки та впровадження у навчальний процес методичного забезпечення вибіркової дисципліни ВБ 5.1 «Основи неонатології» для студентів медичних факультетів закладів вищої медичної освіти 5-го року навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», кваліфікації «Лікар», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина» та ВК 5.8 «Основи неонатології» – спеціальності 228 «Педіатрія».

Теоретична частина. При створенні вибіркової дисципліни «Основи неонатології» ми керувалися необхідністю, аби її зміст не збігався з тематичним планом модуля № 1 «Неонатологія, хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей» навчальної дисципліни «Педіатрія з дитячими інфекційними хворобами», що є обов'язковою компонентою освітньо-професійних програм «Медицина» та «Педіатрія» на 5 курсі для студентів медичних факультетів закладів вищої освіти задля здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 22 «Охорона здоров'я» за спеціальностями 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія», що розроблені відповідно до Закону України «Про вищу освіту» і відповідних стандартів та наказів Міністерства освіти і науки України.

У змісті вибіркової дисципліни ми дотримувалися таких принципів щодо:

- 1) постійної інтеграції у НМУ освітнього процесу, науково-дослідницької та лікувальної роботи;
- 2) побудови програми на компетентнісній основі;
- 3) орієнтації освітнього процесу на потреби студента, його персональну освітню траєкторію, врахування очікувань і побажань здобувача вищої освіти;
- 4) формування у здобувача вищої освіти високої мотивації до навчання;
- 5) забезпечення єдиного підходу до розробки цієї дисципліни з обов'язковим урахуванням критеріїв оцінювання знань, умінь, навичок та компетентностей, раніше отриманих здобувачами вищої освіти;
- 6) забезпечення незалежності та об'єктивності оцінки знань та вмінь здобувачів вищої освіти під час проходження навчання за цією дисципліною;
- 7) сумісності цієї дисципліни з міжнародними та національними стандартами вищої освіти за спеціальностями 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія».

У програмі вибіркової дисципліни «Основи неонатології» заплановані 10 тем, що відображають найбільш актуальні питання неонатології.

Тема 1. Сучасні перинатальні технології. Медичний догляд за передчасно народженою дитиною з дуже низькою та надзвичайно низькою масою тіла при народженні.

Складові системи перинатальної допомоги. Особливості надання медичної допомоги передчасно народженим дітям. Патологічні стани, притаманні передчасно народженим дітям: профілактика та інтенсивна терапія. Ентеральне та парентеральне харчування. Консультативно-катамнестичне спостереження за передчасно народженою дитиною.

Тема 2. Сучасна концепція перинатальних інфекцій. Тактика ведення дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями.

Внутрішньоутробне інфікування, внутрішньоутробна інфекція, перинатальна інфекція, вертикальна інфекція. Етіопатогенез, клініка, діагностика, принципи профілактики та лікування. Медична допомога дітям, народженим ВІЛ-інфікованими матерями: призначення антиретровірусних препаратів та штучного вигодовування. Прогноз. Медичне спостереження.

Тема 3. Неонатальні проблеми, пов'язані з системою дихання.

Тахіпноє, ціаноз, ретракції, експіраторний стогін, роздування крил носа, апное у новонароджених: причини, тактика ведення, невідкладна допомога.

Тема 4. Неонатальні проблеми, пов'язані з центральною нервовою системою.

Неврологічний огляд новонародженого. Причини перинатальних уражень центральної нервової системи. Гіпоксично-ішемічна енцефалопатія, стадії за шкалою Н. В. Sarnat, М. S. Sarnat. Внутрішньочерепні крововиливи. Церебральна лейкомаляція. Чинники розвитку судомного синдрому в неонатальному періоді. Залежність терміну появи судом від причини. Невідкладна допомога.

Тема 5. Неонатальні проблеми, пов'язані з серцево-судинною системою.

Ціаноз, артеріальна гіпо- та гіпертензія, брадикардія, тахікардія: причини, тактика ведення, невідкладна допомога.

Тема 6. Гематологічні проблеми періоду новонародженості.

Анемія та поліцитемія: критерії діагностики, причини, клінічні прояви, тактика ведення, невідкладна допомога.

Тема 7. Жовтяниці неонатального періоду.

Особливості метаболізму білірубину у новонароджених. Кон'югаційні та некон'югаційні гіпербілірубінемії. Тактика ведення новонароджених із жовтяницею.

Тема 8. Неонатальні проблеми, пов'язані з системою травлення.

Зригування, блювання, здуття живота, затримка випорожнення у новонароджених: тактика ведення залежно від причини. Вроджені вади розвитку шлунково-кишкового тракту (атрезія стравоходу, кишкова непрохідність, пілоростеноз, хвороба Гіршпрунга, меконіальний ілеус). Некротизуючий ентероколіт: патогенез, стадії, методи діагностики, профілактика та лікування. Вроджені порушення метаболізму.

Тема 9. Неонатальні проблеми сечової системи.

Олігурія, протеїнурія, лейкоцитурія, гематурія: причини, тактика ведення. Гостре ураження нирок: чинники ризику, діагностичні критерії, лікування.

Тема 10. Неонатальні проблеми метаболізму.

Особливості обміну глюкози у новонароджених. Гіпо- та гіперглікемія: причини, прояви, невід-

кладна терапія. Основні функції калію і натрію в організмі новонародженої дитини. Гіпо- та гіпернатріємія, гіпо- та гіперкаліємія: причини, критерії діагностики, лікування.

Тематичний план практичних занять вибіркової дисципліни «Основи неонатології» забезпечує реалізацію у навчальному процесі саме тих тем, що не входять до складу модуля 1 «Неонатологія, хвороби системи крові та ендокринної системи у дітей», котра вивчається в межах обов'язкової компоненти професійної підготовки магістрів.

Розроблена програма та силабус вибіркової дисципліни «Основи неонатології» відповідають стандартам вищої освіти і навчальному плану підготовки магістрів медицини та магістрів педіатрії й базуються на такій її структурі: загальна кількість годин – 90, з них практичні заняття – 30 год, самостійна робота – 60 год. Вид контролю: диференційний залік.

У таблиці 1 представлена структура вибіркової навчальної дисципліни «Основи неонатології».

Таблиця 1. Структура вибіркової навчальної дисципліни «Основи неонатології»

Назви тем	Кількість годин				
	усього	лекції	практичні заняття	СРС	
				індивід.	самост.
1. Сучасні перинатальні технології. Медичний догляд за передчасно народженою дитиною з дуже низькою та надзвичайно низькою масою тіла при народженні	9,0		3		3
2. Сучасна концепція перинатальних інфекцій. Тактика ведення дітей, народжених ВІЛ-інфікованими матерями	9,0		3		3
3. Неонатальні проблеми, пов'язані з системою дихання	9,0		3		3
4. Неонатальні проблеми, пов'язані з центральною нервовою системою	9,0		3		3
5. Неонатальні проблеми, пов'язані з серцево-судинною системою	9,0		3		3
6. Гематологічні проблеми періоду новонародженості	9,0		3		3
7. Жовтяниці неонатального періоду	9,0		3		3
8. Неонатальні проблеми, пов'язані з системою травлення	9,0		3		3
9. Неонатальні проблеми сечовидільної системи	9,0		3		3
10. Неонатальні проблеми метаболізму	9,0		3		3
Опрацювання практичних навичок (симуляційне навчання)					30
УСЬОГО З ДИСЦИПЛІНИ	90	–	30	–	60

Отже, основними видами навчальної діяльності студента у рамках зазначеної вибіркової дисципліни є практичні заняття та самостійна робота студентів. Остання виконується студентом самостійно поза межами аудиторних занять і включає підготовку до практичного заняття, пошук та вивчення додаткової літератури, опрацювання практичних навичок (симуляційне навчання). Зокрема, це є важливим розділом підготовки до складання випускни-

ками медичних факультетів педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині», що є компонентою об'єктивного структурованого клінічного іспиту (ОСКІ-2) здобувачів ступеня вищої освіти «Магістр» за спеціальностями 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» [2].

При вивченні вибіркової дисципліни «Основи неонатології» використовуються різновиди мето-

дів навчання, традиційні для освітнього процесу у вищій медичній школі, а саме:

- за джерелами знань: словесні (пояснення, лекція, бесіда, дискусія), наочні (демонстрація), практичні (практична робота, опанування практичних навичок);

- за логікою навчального процесу: аналітичний (визначення загального стану новонародженого та основних ознак хвороби), синтетичний (з'ясування взаємозв'язку основних ознак захворювань, визначення оптимальних заходів щодо діагностики, лікування та профілактики), їх поєднання – аналітико-синтетичний, а також індуктивний метод, дедуктивний, їх поєднання – традуктивний метод;

- за рівнем самостійної розумової діяльності: проблемний, частково-пошуковий, дослідницький [3].

Поєднуючи та узагальнюючи наведені вище методи навчання, при вивченні дисципліни доцільно впроваджувати такі методи організації навчальних занять, як:

- метод клінічних кейсів;
- проблемно-орієнтований метод;
- метод індивідуальних навчально-дослідних та практичних завдань;
- метод конкурентних груп;
- метод тренінгових технологій;
- метод «ділової гри»;
- метод «мозкового штурму»;
- метод проведення клінічних конференцій із застосуванням інтерактивних, міждисциплінарних та інформаційно-комп'ютерних технологій [3].

За результатами навчання здобувач вищої освіти повинен набути загальних та фахових компетенцій, які відповідають програмним результатам навчання та визначені Стандартами вищої освіти:

- знати предметну галузь – профілактику, діагностику та лікування найбільш поширених симптомів та синдромів у новонароджених. (Загальні компетенції 4);

- уміти виділяти та ідентифікувати провідні клінічні симптоми та синдроми у новонароджених (анемічний, гіпоглікемія, гіперглікемія, гепатомегалія, гепатолієнальний синдром, блювання, задишка, асфіксія, артеріальна гіпотензія, жовтяниця, геморагічний синдром, менінгеальний синдром, судоми, екзантеми, набряковий синдром, оліго- та анурія, кома, кардіомегалія, порушення серцевого ритму, ціаноз, синдром дегідратації); за стандартними методиками, використовуючи попередні дані акушерського анамнезу, дані огляду хворого, знання

про людину її органи та системи, встановлювати попередній клінічний діагноз захворювання (анемія, гемолітична хвороба, сепсис новонароджених, ретинопатія, вроджені вади серця, вроджений кардит, серцева недостатність, асфіксія, бронхолегенева дисплазія, респіраторний дистрес-синдром, вроджені вади розвитку органів травлення, гепатит, стеноз пілоруса, шлунково-кишкова кровотеча у новонароджених, вроджені вади розвитку сечової системи, вроджені інфекції новонародженого). (Програмні результати навчання 4);

- уміти збирати скарги, акушерський анамнез, оцінювати фізичний розвиток новонародженої дитини, стан органів та систем організму, на підставі результатів лабораторних та інструментальних досліджень оцінювати інформацію щодо діагнозу (протеїни крові та їх фракції, С-реактивний протеїн, глюкоза крові, ліпіди та ліпопротеїни крові та їх фракції, креатинін, сечовина крові та сечі, електроліти крові, амінотрансферази крові, загальний білірубін крові та його фракції, коагулограма, загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, серологічні реакції при інфекційних хворобах, ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах (ПЛР, ЛЛР), мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень, ЕКГ, методи інструментальної візуалізації органів черевної порожнини, методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини, методи інструментальної візуалізації сечостатевої системи, методи інструментальної візуалізації нервової системи). (Програмні результати навчання 5);

- встановлювати остаточний клінічний діагноз новонародженій дитині шляхом прийняття обґрунтованого рішення та аналізу отриманих суб'єктивних та об'єктивних даних клінічного, додаткового обстеження, проведення диференційної діагностики, дотримуючись відповідних етичних і юридичних норм, під контролем викладача (анемія, гемолітична хвороба, сепсис новонароджених, ретинопатія, вроджені вади серця, вроджений кардит, серцева недостатність, асфіксія, бронхолегенева дисплазія, респіраторний дистрес-синдром, вроджені вади розвитку органів травлення, гепатит, стеноз пілоруса, шлунково-кишкова кровотеча у новонароджених, вроджені вади розвитку сечової системи, вроджені інфекції новонародженого). (Програмні результати навчання 6);

- призначати та аналізувати додаткові методи обстеження новонародженої дитини (лабораторні, функціональні та/або інструментальні) (протеїни

крові та їх фракції, С-реактивний протеїн, глюкоза крові, ліпіди і ліпопротеїни крові та їх фракції, креатинін, сечовина крові та сечі, електроліти крові, амінотрансферази крові, загальний білірубін крові та його фракції, коагулограма, загальний аналіз крові, загальний аналіз сечі, серологічні реакції при інфекційних хворобах, ампліфікаційні методи при інфекційних хворобах, мікробіологічне дослідження біологічних рідин та виділень, методи інструментальної візуалізації органів черевної порожнини, методи інструментальної візуалізації органів грудної порожнини, методи інструментальної візуалізації сечостатевої системи, методи інструментальної візуалізації нервової системи), новонароджених із захворюваннями органів і систем організму для проведення диференційної діагностики захворювань (анемія, гемолітична хвороба, сепсис новонароджених, ретинопатія, вроджені вади серця, вроджений кардит, серцева недостатність, асфіксія, бронхолегенева дисплазія, респіраторний дистрес-синдром, вроджені вади розвитку органів травлення, гепатит, стеноз пілоруса, шлунково-кишкова кровотеча у новонароджених, вроджені вади розвитку сечової системи, вроджені інфекції новонародженого). (Програмні результати навчання 7);

– проводити оцінку загального стану новонародженої дитини шляхом прийняття обґрунтованого рішення за існуючими алгоритмами та стандартними схемами, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. (Програмні результати навчання 12);

– надавати рекомендації з вигодовування та особливостей харчування залежно від стану новонародженої дитини, проведення профілактичних щеплень за календарем. (Програмні результати навчання 13);

– визначати тактику та надавати екстрену медичну допомогу новонародженій дитині при невідкладних станах (асфіксія, гіпоглікемія, гостра дихальна недостатність, гостре пошкодження нирок, гостра серцева недостатність, гостра кровотеча, гострі порушення серцевого ритму, судомний синдром) згідно з існуючими клінічними протоколами та стандартами лікування. (Програмні результати навчання 14);

– виконувати медичні маніпуляції: непрямий масаж серця, штучне дихання, встановлювати назогастральний та орогастральний зонд, вимірюва-

ти артеріальний тиск, відновлювати прохідність дихальних шляхів, виконувати техніку контакту новонародженого «шкіра до шкіри» і раннього прикладання до грудей, визначати групи крові, резус-належність, переливати компоненти крові й кровозамінники, проводити забір мазків на бактеріоскопічне, бактеріологічне, цитологічне дослідження) на підставі попереднього клінічного діагнозу та/або показників стану пацієнта шляхом прийняття обґрунтованого рішення, дотримуючись відповідних етичних та юридичних норм. (Програмні результати навчання 17);

– зрозуміло і однозначно доносити власні знання, висновки й аргументацію з проблем охорони здоров'я та дотичних питань. (Програмні результати навчання 25).

При оцінюванні знань студентів ми застосовували стандартизовані методи контролю, такі, як: тестування, робота із стандартною медичною документацією, структуровані письмові роботи, стандартизований за методикою виконання контроль практичних навичок.

Поточне оцінювання здійснюється на кожному практичному занятті відповідно до конкретних цілей із кожної теми, передбачає 100 % опитування студентів групи, та оцінювання усіх складових елементів заняття – тестового контролю, усного опитування, контроль виконання практичних навичок, вирішення ситуаційних завдань. Також обов'язково враховується письмове виконання завдань у процесі підготовки до практичного заняття.

Викладання у навчальному курсі вибіркової дисципліни «Основи неонатології» має сприяти розширенню і поглибленню знань майбутніх сімейних лікарів та педіатрів щодо особливостей перебігу захворювань у неонатальному періоді, оцінки найбільш поширених симптомів і синдромів, які спостерігаються при патології різних органів та систем у новонародженої дитини, удосконаленню компетентностей щодо надання невідкладної допомоги новонародженим.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Вибіркова дисципліна ВБ 5.1 та ВК 5.8 «Основи неонатології» для студентів медичних факультетів 5-го року навчання освітньо-кваліфікаційного рівня «Магістр», кваліфікації «Лікар», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальностей 222 «Медицина» та 228 «Педіатрія» має стати важливою складовою підготовки сімейних та дитячих лікарів.

Список літератури

1. Заболотько В. М. Моніторинг якості надання медичних послуг під час реформування акушерсько-гінекологічної допомоги населенню України у закладах охорони здоров'я, що перебувають у сфері управління МОЗ України / В. М. Заболотько, Н. Г. Руденко, О. В. Руденко. – К. : ДУ «Центр медичної статистики МОЗ України, 2021. – Режим доступу : <https://www.ukrmedstat@medstat.gov.ua>.

2. Модель екзаменаційної педіатричної станції «Початкова та реанімаційна допомога новонародженій дитині» як компоненти об'єктивного структурованого практичного (клінічного) іспиту здобувачів ступеня вищої освіти Магістр за спеціальністю 222 «Медицина» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» / О. П. Волосовець, С. П. Кривоустов, Т. В. Починок [та ін.] // Медична освіта. – 2022. – № 1. – С. 43–47. – Режим доступу : https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/12940. DOI 10.11603/m.2414-5998.2022.1.12940.

3. Робоча програма з догляду за хворими за напрямом підготовки галузі знань 22 «Охорона здоров'я»,

спеціальністю «228 «Педіатрія» [Електронний ресурс] / О. Є. Каніковський, В. М. Жебель, Л. М. Булат [та ін.]. – Режим доступу : https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/vp_rp_dogl-hv_pediatr_20220201-105607.pdf.

4. Стан медичної допомоги новонародженим в Україні / Ю. Антипкін, Т. Знаменська, Р. Марушко [та ін.] // Неонатологія, хірургія та перинатальна медицина. – 2020. – Т. 10, № 4 (38). – С. 5–24. DOI <https://doi.org/10.24061/2413-4260.X.4.38.2020.1>.

5. Congenital anomalies in children of Ukraine: 25-year monitoring of morbidity and prevalence / O. P. Volosovets, T. O. Kryuchko, V. L. Veselskyi [et al.] // *Wiad. Lek.* – 2020. – Т. 73 (10). – С. 2193-2197. PMID: 33310946.

6. Preterm Birth / CDC. – 2022. – Nov. 1. – Access mode : <https://www.cdc.gov/reproductivehealth/maternalinfanthealth/pretermbirth.htm>.

7. Preterm birth / World Health Organization (WHO). – 2022. – Access mode : <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/preterm-birth>.

References

1. Zabolotko, V.M., Rudenko, N.G., & Rudenko, O.V. (2021). *Monitorynh yakosti nadannya medychnykh posluh pid chas reformuvannya akushersko-pediatrychnoyi dopomohy naseleennyu Ukrayiny u zakladakh okhorony zdorov'ya, shcho perebuva'yut u sferi upravlinnya MOZ Ukrayiny [Monitoring the quality of medical services during the reform of obstetric and pediatric care to the population of Ukraine in health care facilities under the management of the Ministry of Health of Ukraine]*. Kyiv: DU «Tsentr medychnoi statystyky MOZ Ukrainy». Retrieved from: <https://www.ukrmedstat@medstat.gov.ua> [in Ukrainian].

2. Volosovets, O.P., Kryvopustov, S.P., Pochynok, T.V., Loginova, I.O., Shevtsova, T.I., Sliusar, N.A., & Korkh, L.M. (2022). Model ekzamenatsiynoyi pediatrychnoyi stantsiyi «Pochatkova ta reanimatsiyna dopomoha novonarodzheniy dytyni» yak komponenty obyektivnoho strukturovanoho praktychnoho (klinichnoho) ispytu zdobuvachiv stupenya vyshchoyi osvity Mahistr za spetsialnistyu 222 «Medytsyna» haluzi znan «Okhorona zdorov'ya» [Model of examination pediatric station “Primary and resuscitation care for newborns” as a component of the objective structured practical (clinical) examination for applicants for higher education master’s degree in 222 “Medicine” in the field of knowledge 22 “Health care”]. *Medychna osvita – Medical Education*, 1, 43-47. Retrieved from: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/12940. DOI 10.11603/m.2414-5998.2022.1.12940 [in Ukrainian].

3. Kanikovskiy, O.E., Zhebel, V.M., Bulat, L.M., Franchuk, S.V., & Makhovskiy, O.L. (2021). *Robocha prohrama z dohlyadu za khvorymy za napryamom pidhotovky haluzi znan 22 «Okhorona zdorov'ya», spetsialnistyu 228 «Pediatriya» [Work program for patient care in the direction of training in the field of knowledge 22 “Health care”, specialty 228 “Pediatrics”]*. Retrieved from: https://www.vnmu.edu.ua/downloads/pdf/vp_rp_dogl-hv_pediatr_20220201-105607.pdf [in Ukrainian].

4. Antipkin, Yu., Znamenska, T., Marushko, R., Dudina, E., Lapshin, V., & Vlasov, O. (2020). Stan medychnoyi dopomohy novonarodzhenym v Ukrayini [The state of medical care for newborns in Ukraine]. *Neonatolohiya, khirurhiya ta perynatalna medytsyna – Neonatal Surgery and Perinatal Medicine*, 4(38), 5-24. DOI 10.24061/2413-4260.X.4.38.2020.1.

5. Volosovets, O.P., Kryuchko, T.O., Veselskyi, V.L., Kryvopustov, S.P., Volosovets, T.M., Shatilo, V.Y., & Dudnik, V.M. (2020). Congenital anomalies in children of Ukraine: 25-year monitoring of morbidity and prevalence. *Wiad. Lek.*, 73(10), 2193-2197. PMID: 33310946.

6. CDC (2022). Preterm Birth. Retrieved from: <https://www.cdc.gov/reproductivehealth/maternalinfanthealth/pretermbirth.htm>.

7. WHO (2022). Preterm birth. Retrieved from: <https://www.who.int/news-room/fact-sheets/detail/preterm-birth>.

Отримано 26.01.23
Рекомендовано 31.01.23

Електронна адреса для листування: volosovec@ukr.net